

Sedlar och mynt i euro

En ny valuta för Europa

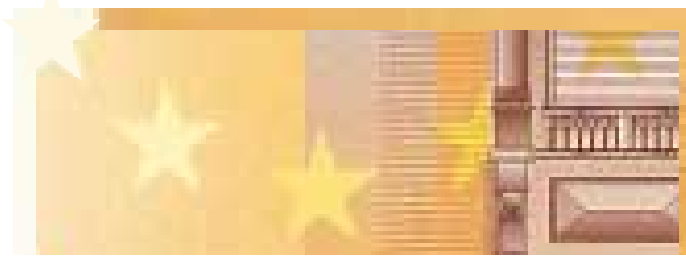

Euron har fungerat som en etablerad valuta på världsmarknaden sedan den 1 januari 1999. Den har fått bred spridning och används särskilt av affärsbanker och andra företag vid kontantlösa betalningar.

Sedlar och mynt i euro kommer att sättas i omlopp den 1 januari 2002. Utformningen och produktionen planerades redan från början som ett gemensamt EU-projekt.

Det kommer att finnas sju olika sedlar och åtta mynt. De nationella sedlarna och mynten kommer att lösas in mot euro i länderna i euroområdet. Eurosedlarna och -mynten kommer då snabbt att bli en del av vardagen i Europa.

Vem utformade dem? Hur kommer de att se ut? Hur får du tag i dem? Var kan du använda dem? Är de säkra? Den här broschyren besvarar dessa och andra liknande frågor.

EURO

Namnet på den europeiska valutansom Europeiska rådet fastställde vid sitt möte i Madrid den 15 och 16 december 1995.

EUROOMRÅDET

Euroområdet omfattar de medlemsländer i EU som infört euron som sin gemensamma valuta och där den gemensamma penningpolitiken utförs under ledning av ECB:s beslutande organ. Euroområdet omfattar i dagsläget Belgien, Tyskland, Spanien, Frankrike, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Österrike, Portugal och Finland.

Utgivare:

© Europeiska centralbanken, 1999
Frankfurt am Main

Formgivning:

WAS?! Werbe Agentur Schmitz GmbH
Köln

Fotografier:

Claus Dieter Geissler
Köln

Litografi:

Laser · Litho 4
Düsseldorf

Tryckeri:

J. Fink Druckerei GmbH
Ostfildern

Sedlarnas utformning

Val av utformning

Processen med att välja en lämplig utformning för eurosedlarna började 1995 när Europeiska monetära institutet, Europeiska centralbankens företrädare, valde ut två tänkbara teman för sedelserien "Tidsåldrar och stilar i Europa" samt ett abstrakt eller modernt tema.

En formgivningstävling utlystes i februari 1996. I denna tävling deltog formgivare som utsetts av de nationella centralbankerna i Europeiska unionen. De skulle rita en serie sedlar (5 €, 10 €, 20 €, 50 €, 100 €, 200 € och 500 €) och använda ett eller båda av dessa teman.

Sju månader senare upprättade en panel med kända experter inom marknadsföring, utformning och konsthistoria en lista på de fem bästa förslagen i kategorin "Tidsåldrar och stilar i Europa" och de fem bästa abstrakta eller moderna förslagen. Därefter testades allmänhetens reaktion i en undersökning som omfattade omkring 2.000 personer inom hela Europeiska unionen.

I december 1996 meddelades det slutliga resultatet av tävlingen. Det vinnande förslaget hade skapats av Robert Kalina vid den österrikiska centralbanken på temat "Tidsåldrar och stilar i Europa".

Från formgivning till tryckning

Efter det att formgivningsförslaget omarbetats kunde arbetet med att omvandla det till riktiga sedlar påbörjas. Sedlar måste givetvis vara mer än vackra papperslappar. Säkerhetsdetaljer måste läggas in så att allmänheten, bank- och affärspersonal och även sedelautomater kan avgöra sedlarnas äkthet. Tekniska tester måste genomföras på till exempel tryckfärger och papper för att pröva sedlarnas slitstyrka och att garantera att produktionen blir enhetlig.

Europeiska centralbanken godkände våren 1999 de slutgiltiga tekniska specifikationerna. Alla förberedelser var då klara och arbetet med att trycka eurosedlar kunde börja.

EUROSYMBOL – €

Eurons grafiska symbol har inspirerats av den grekiska bokstaven epsilon och hänför sig till den första bokstaven i ordet "Europa". De parallella strecken representerar eurons stabilitet. Den officiella förkortningen för euro, registrerad hos Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) är EUR. Denna förkortning används i affärs-, handels- och finanssammanhang.

EUROPEISKA CENTRALBANKEN (ECB)

Europeiska centralbanken upprättades den 1 juni 1998 och ligger i Frankfurt am Main, Tyskland. ECB skall säkerställa att de uppgifter som har tilldelats Eurosystemet och ECBS utförs antingen inom ramen för ECB:s egen verksamhet enligt stadgan eller genom de nationella centralbankerna. ECB utgör tillsammans med de nationella centralbankerna i Europeiska unionens samtliga medlemsländer ECBS.

En bild av europeisk kultur

Eurosedlarna visar arkitektoniska stilriktningar från sju perioder i Europas kulturhistoria – klassisk, romansk, gotisk, renässans, barock och rokoko, järn- och glasarkitektur samt modern 1900-talsarkitektur – och med tyngdpunkt på tre viktiga arkitektoniska detaljer: fönster, portar och broar.

Fönstren och portarna på varje sedels framsida symboliserar andan av öppenhet och samarbete i Europa. Europeiska unionens tolv stjärnor avbildas också och de representerar dynamiken och harmonin i dagens Europa.

För att komplettera dessa detaljer finns på baksidan av varje sedel en bro avbildad som föreställer de olika tidsåldrarna i den europeiska kulturens utveckling. Dessa broar sträcker sig från tidiga konstruktioner till avancerade hängbroar i modern tid och används för att ge en bild av både kommunikation mellan Europas folk och mellan Europa och resten av världen.

Andra kännetecken hos sedlarna är:

- **namnet på valutan** – euro – både med latinska (**EURO**) och grekiska bokstäver (**ΕΥΡΩ**),
- **Europeiska unionens flagga** på sedelns framsida,
- **förkortningen för den utgivande myndigheten** (Europeiska centralbanken) i fem olika språkvarianter – BCE, ECB, EZB, EKT, EKP – på Europeiska gemenskapens elva officiella språk,
- **underskrift av Europeiska centralbankens ordförande** placerad nära förkortningarna för Europeiska centralbanken.

Euroordlista

EUROSYSTEMET

Eurosystemet omfattar Europeiska centralbanken (ECB) och de nationella centralbankerna i de medlemsländer som infört euron i etapp tre av EMU. För närvarande ingår elva nationella centralbanker i Eurosystemet. Eurosystemet leds av ECB-rådet och ECB:s direktion och har sedan den 1 januari 1999 uppgiften att utforma och genomföra gemenskapens penningpolitik. Eurosystemets huvudmål är att upprätthålla prisstabilitet.

EUROPEISKA CENTRALBANKSSYSTEMET (ECBS)

ECBS består av ECB och alla de nationella centralbankerna i EU:s 15 medlemsstater, dvs. förutom medlemmarna i Eurosystemet ingår även de nationella centralbankerna i de medlemsländer som inte infört euron från början av etapp tre av EMU. ECBS leds av ECB-rådet, ECB:s direktion och ECB:s allmänna råd.

Under tryckning:

13.000.000.000 *eurosedlar*

EKONOMISKA OCH MONETÄRA UNIONEN (EMU)

Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen beskriver bildandet av den ekonomiska och monetära unionen i EU som en process i tre etapper. *Etapp ett* av EMU började den 1 juli 1990 och slutade den 31 december 1993. Den utmärktes främst av att alla interna hinder mot fria kapitalrörelser avvecklades inom EU. *Etapp två* av EMU började den 1 januari 1994, då bl.a. Europeiska monetära institutet (föregångaren till Europeiska centralbanken) upprättades och förbud infördes mot monetär finansiering av den offentliga sektorn, mot dess förmånsbehandling på bank- och finansmarknaderna samt mot alltför stora offentliga underskott. *Etapp tre* startade den 1 januari 1999 då behörigheten på det penningpolitiska området överfördes till Eurosystemet och euron infördes.

ECB:s BESLUTANDE ORGAN

• ECB-rådet

ECB-rådet består av ledamöterna i ECB:s direktion samt cheferna för de nationella centralbanker i de medlemsländer som infört euron.

• Direktionen

Direktionen består av ordföranden, vice ordföranden och fyra andra ledamöter. De utses av stats- eller regeringscheferna i de medlemsländer som infört euron.

• Allmänna rådet

Allmänna rådet består av ECB:s ordförande och vice ordförande samt cheferna för de nationella centralbankerna i Europeiska unionens samtliga medlemsländer.

Titta – känn – var säker

Eurosedlarna är lätta att känna igen genom sin färg och storlek. 5 €-sedeln är grå, 10 €-sedeln är röd. 20 €-sedeln är blå. 50 €-sedeln är orange, 100 €-sedeln är grön, 200 €-sedeln är gulbrun och 500 €-sedeln är purpurröd. Och ju högre valör sedeln har, desto större är den.

Hjälp för blinda och synskadade

Cirka 2% av Europas befolkning har allvarliga synproblem. Den europeiska sammanslutningen för synskadade konsulterades i stor utsträckning under den första framtagningsfasen av eurosedlarna för att blindas och synskadades behov skulle bli tillräckligt beaktade. Detaljer i utformningen av sedlarna som är bra för synskadade är i själva verket även till hjälp för människor med fullgod syn.

Blinda kommer att vara hjälpta av att de sju sedlarna har olika storlek. Dessutom kommer en del av detaljerna att tryckas i relieftryck med hjälp av djupgravyr och en särskild tryckmetod (koppartryck). Blindmarkeringar som kan kännas med fingerspetsarna trycks och placeras längs med sidorna på 200 €-sedlarna och 500 €-sedlarna och kommer att göra det ännu lättare att identifiera sedlarna. För de synskadade kommer färgerna på de olika valörerna och de stora siffrorna tryckta i fetstil att göra det lättare att känna igen sedlarna.

500 €	160 x 82 mm	
200 €	153 x 82 mm	
100 €	147 x 82 mm	
50 €	140 x 77 mm	
20 €	133 x 72 mm	
10 €	127 x 67 mm	
5 €	120 x 62 mm	

Är de nya sedlarna säkra?

Framstegen inom den moderna reproduktionstekniken innebär att det är ganska lätt att framställa relativt bra kopior av alla typer av tryckta bilder. Därför har en rad säkerhetsdetaljer lagts in i sedlarna som skydd mot förfalskning och detta skall göra det möjligt att med lite uppmärksamhet och vaksamhet känna igen en förfalskning.

Säkerheten börjar med sedelpapperet. Bomullsfibremå som används för att framställa sedlarna ger dem en speciell yta. Papperet innehåller även fluorescerande fibrer och ett vattenmärke och dessa är inte lätta att reproducera vare sig genom kopiering eller tryckning.

Bland de avancerade säkerhetsdetaljerna på sedlarna ingår en säkerhetstråd och specialfolier. Maskinläsbara detaljer kommer också att integreras i sedlarna för att äktheten skall kunna kontrolleras i sedelautomater.

Tryckning

Eurosedlarna trycks av elva sedeltryckerier i de elva länderna i euroområdet. I några länder är dessa tryckerier en del av den nationella centralbanken eller helägda av banken. I andra länder utförs tryckningen av statliga eller privata företag.

Alla praktiska mått och steg har tagits för att garantera att de sedlar som produceras är identiska såväl vad gäller kvaliteten som utseendet, och Europeiska centralbanken har satt upp ett system för kvalitetskontroll av produktionen.

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Europeiska kommissionen är den av Europeiska gemenskapens institutioner som ser till att bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas. Kommissionen tar initiativ till gemenskapspolicy, föreslår gemenskapslagstiftning och utövar befogenheter på särskilt angivna områden. På det ekonomisk-politiska området rekommenderar kommissionen allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken i gemenskapen och rapporterar till EU-rådet om den ekonomiska utvecklingen och politiken. Kommissionen övervakar de offentliga finanserna inom ramen för den multilaterala övervakningen och överlämnar rapporter till rådet. Kommissionen består av 20 ledamöter varav två från vardera Tyskland, Spanien, Frankrike, Italien och Förenade kungariket och en från vart och ett av de övriga medlemsländerna.

Euromynten

En euro är lika med 100 cent. Det kommer att finnas åtta mynt: 1, 2, 5, 10, 20 och 50 cent samt 1 € och 2 €. På ena sidan kommer mynten att se likadana ut för alla länderna i euroområdet

men den andra sidan anknyter till nationella identitetssymboler. Du kan givetvis använda euromynten i alla deltagande medlemsstater oavsett hur de nationella sidorna ser ut.

Utformningen av de åtta euromynten bestämdes 1997 bland ett urval från alla länderna i Europeiska unionen. Förslaget för den gemensamma sidan hade gjorts av Luc Luycx vid kungliga belgiska myntverket och det återspeglar sammanhållningen inom Europeiska unionen.

De åtta olika euromynten skiljer sig åt i storlek, vikt, material, färg och tjocklek. Vissa nya detaljer har införts för att hjälpa särskilt blinda och synskadade att känna igen de olika valörerna. Så skiljer sig till exempel randen (kanten) åt för varje enskild myntvalör.

Mynten tillverkas av myntverk inom hela euroområdet. Ett detaljerat system för kvalitetskontroll garanterar att euromynten är gångbara i hela euroområdet och att de uppfyller de krav som ställs för att använda dem i betalautomater. Produktionen av euromynten fick påbörjas i maj 1998 för att de omkring 56 miljarder euromynten skall hinna bli färdiga att sättas i cirkulation den 1 januari 2002.

För att minska risken för förfälskning har särskild omsorg ägnats åt mynten i de högre valörerna 1 € och 2 €, bl.a. med en sofistikerad design i bimetall, där olika material i två färger sammanfogas, liksom 2 €-myntets randskrift.

EUROPAPARLAMENTET

Europaparlamentet består av 626 ombud för medlemsländernas medborgare. Parlamentet är en del av EU:s lagstiftningsprocess, med varierande befogenheter beroende på förfarandet för att anta olika rättsakter. Vad gäller EMU kommer parlamentet huvudsakligen att ha rådgivande befogenheter. Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen anger emellertid vissa förfaranden som ECB skall följa för att redovisa sin verksamhet för parlamentet (genom att presentera sin årsrapport, delta i debatter om penningpolitiken och framträda inför de behöriga parlamentsutskotten).

I din ficka från 1 januari 2002

Den 1 januari 2002 kommer sedlar och mynt i euro att sättas i omlopp. De kommer omedelbart att gälla som lagligt betalningsmedel i hela euroområdet. Därefter kommer allmänheten att ha upp till sex månader på sig för att växla in sina nationella sedlar och mynt till euro till de oåterkalleliga omräkningskurser som gällt sedan den 1 januari 1999. Enskilda medlemsstater kan besluta om att förkorta den här 6-månadersperioden. Därefter kommer de nationella sedlarna och mynten i de medlemsländer som infört euron att upphöra att gälla som lagligt betalningsmedel, och betalningar kommer endast att göras i euro.

Övergången till sedlar och mynt i euro kommer att göras så enkel som möjligt. Detaljerna kommer särskilt att anpassas till situationen i de deltagande länderna. Scenariot för övergången har redan redovisats i en del länder och kommer efter hand att meddelas i de övriga.

Om du fortfarande har sedlar i nationella valuta efter det att övergångsperioden har gått ut behöver du inte oroa dig för det. Du kan fortfarande växla in dem över disk hos respektive centralbank under obegränsad eller mycket lång tid.

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK
EUROPÄISCHE ZENTRALBANK
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
EUROPEAN CENTRAL BANK
BANCO CENTRAL EUROPEO
BANQUE CENTRALE EUROPÉENNE
AN BANC CEANNAIS EORPACH
BANCA CENTRALE EUROPEA
EUROPESE CENTRALE BANK
BANCO CENTRAL EUROPEU
EUROOPAN KESKUSPANKKI
EUROPEISKA CENTRALBANKEN